

Egzamin maturalny 2014

w województwie śląskim

Wiedza o społeczeństwie

Opracowanie statystyczne wyników

Jaworzno, sierpień 2014

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP _____	4
2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN _____	4
3. POZIOM PODSTAWOWY _____	6
3.1. Informacje o zdających _____	6
3.2. Wyniki egzaminu _____	6
4. POZIOM ROZSZERZONY _____	17
4.1. Informacje o zdających _____	17
4.2. Wyniki egzaminu _____	17
SŁOWNIK TERMINÓW _____	29

1. WSTĘP

Wiedza o społeczeństwie była zdawana przez maturzystów w części pisemnej jako egzamin z przedmiotu dodatkowego na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Egzamin z wiedzy o społeczeństwie został przeprowadzony 9 maja 2014 r.

Wskaźniki statystyczne w niniejszym opracowaniu zostały obliczone dla wyników maturzystów przystępujących po raz pierwszy do egzaminu, piszących w maju 2014 standardowy zestaw zadań egzaminacyjnych.

2. INFORMACJE O ZDAJĄCYCH EGZAMIN

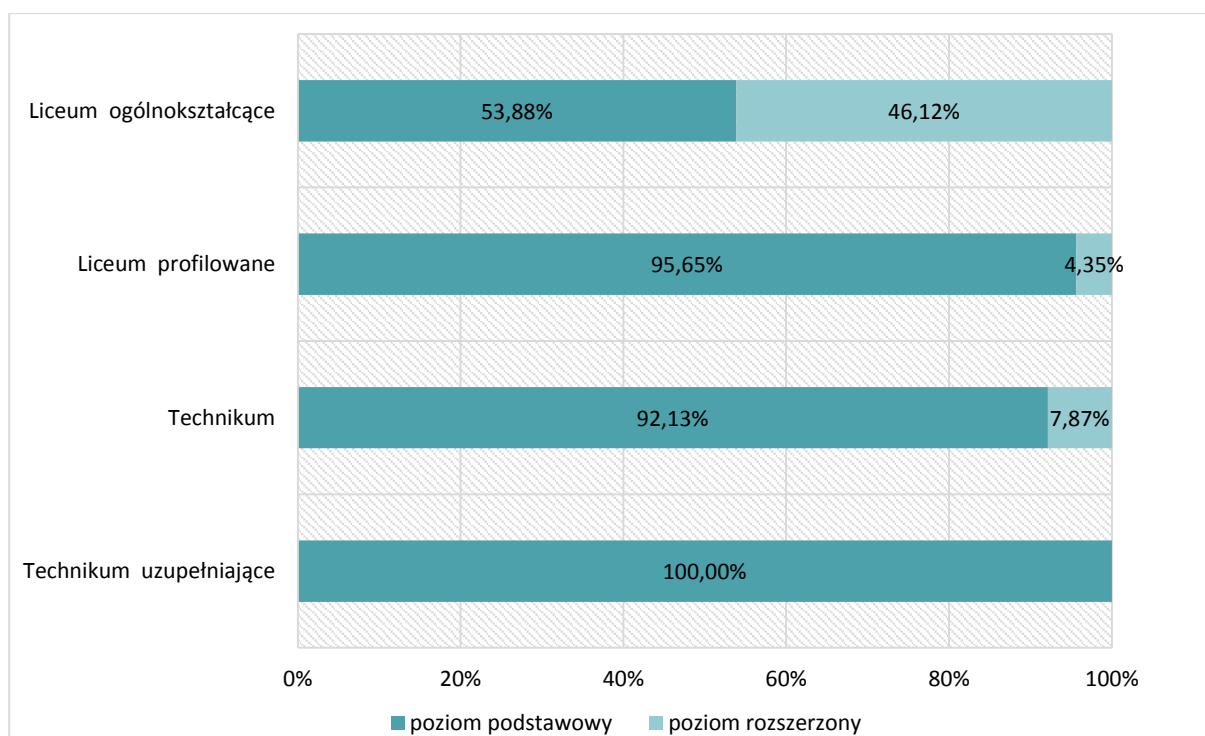
Do egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie w województwie śląskim przystąpiło **3023** maturzystów zdających po raz pierwszy egzamin maturalny.

Tabela 1. Przystępujący do egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie w województwie śląskim

Poziom	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Podstawowy	1124	680	1804
Rozszerzony	746	473	1219
Ogółem	1870	1153	3023

Tabela 2. Zdający egzamin z wiedzy o społeczeństwie z podziałem na typ szkoły

Typ szkoły	Poziom podstawowy	Poziom rozszerzony	Razem
Liceum ogólnokształcące	1383	1184	2567
Liceum profilowane	22	1	23
Technikum	398	34	432
Technikum uzupełniające	1	0	1
Ogółem	1804	1219	3023

Wykres 1. Absolwenci poszczególnych typów szkół a wybrany poziom egzaminu z wiedzy o społeczeństwie

59,68% maturzystów wybrało poziom podstawowy egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie.

Poziom podstawowy egzaminu z wiedzy o społeczeństwie był popularniejszy od rozszerzonego we wszystkich typach szkół. Żaden z absolwentów liceów uzupełniających nie zdecydował się na zdawanie egzaminu z wiedzy o społeczeństwie.

3. POZIOM PODSTAWOWY

3.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie podstawowym wybrało **1804** maturzystów zdających egzamin po raz pierwszy w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 3. Piszący arkusz standardowy z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum	Technikum uzupełniające
Kobiety	898	16	210	
Mężczyźni	485	6	188	1
Ogółem	1 383	22	398	1

3.2. Wyniki egzaminu

Zestawienie w tabeli 4. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/nizsze.

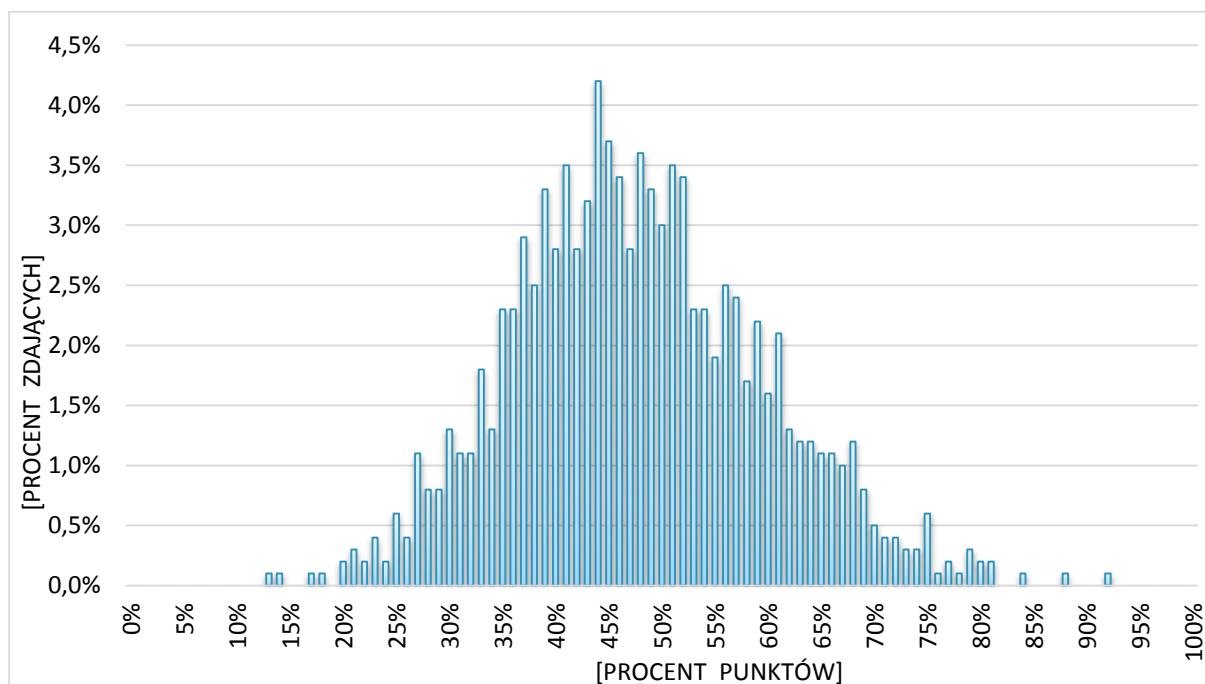
Tabela 4. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0-27	3,60
2	7	bardzo niska	28-32	5,10
3	12	niska	33-37	10,70
4	17	poniżej średniej	38-42	15,02
5	20	średnia	43-47	17,18
6	17	powyżej średniej	48-54	21,40
7	12	wysoka	55-60	12,14
8	7	bardzo wysoka	61-67	8,92
9	4	najwyższa	68-100	5,93

W staninach 6., 8. i 9. rzeczywisty procent maturzystów jest wyższy, co oznacza większy od przewidywanego odsetek osób uzyskujących wyniki powyżej średniej, bardzo wysokie i najwyższe.

Rzeczywisty procent zdających w województwie jest niższy od teoretycznego w staninach od 1. do 5., co wskazuje na mniejszy niż oczekiwano odsetek zdających, którzy uzyskali wyniki od najniższych do poniżej średnich.

Odsetek osób uzyskujących wyniki wysokie jest zbliżony do oczekiwanego.

Wykres 2. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym jest zbliżony do normalnego. Żaden ze zdających nie uzyskał wyniku poniżej 13% punktów, nikt też nie osiągnął wyniku maksymalnego.

Tabela 5. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Wskaźniki	Wartość	Uzyskało	
		liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	44	75	4,16
Wynik środkowy (mediana – Me)	47	923*	51,16
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	47,72		
Odchylenie standardowe	11,85		
Wynik najwyższy	92	1	0,06
Wynik najniższy	13	1	0,06

*Uzyskało 47 punktów lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 100. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie podstawowym wyniósł **0,48**, co oznacza, że zestaw zadań był *trudny*. Wynik najczęściej uzyskiwany jest niższy od wyniku średniego i środkowego. Wyniki powyżej średniej wojewódzkiej osiągnęło 48,60% zdających.

Tabela 6. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

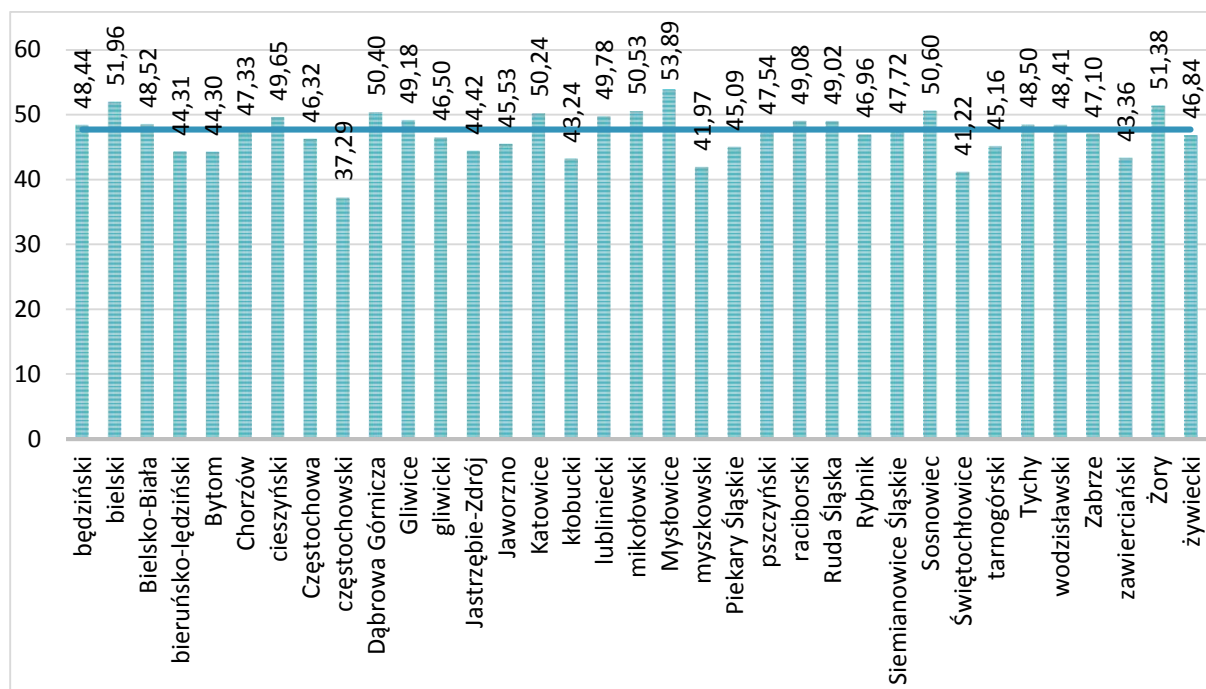
Wskaźniki	Typ szkoły			
	liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum	technikum uzupełniające
Liczba zdających	1383	22	398	1
Wskaźnik łatwości zestawu	0,49	0,43	0,44	0,42
Wynik najczęstszy	44	43	39	42
Wynik środkowy	48	42	43	42
Wynik średni	48,86	42,64	44,05	42,00
Odchylenie standardowe	11,75	8,32	11,58	-
Wynik najwyższy	92	60	75	42
Wynik najniższy	14	25	13	42

Zestaw zadań egzaminacyjnych z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym okazał się *trudny* dla maturzystów we wszystkich typach szkół. Najbardziej zróżnicowane wyniki wystąpiły w liceach ogólnokształcących. To w tym typie szkoły uzyskano najwyższy wynik z egzaminu, a także średnią wyższą od jej wartości obliczonej dla województwa.

Tabela 7. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w punktach/procentach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	36	0,48	51	50	48,44	8,20
2.	bielski	26	0,52	42	49,5	51,96	13,34
3.	Bielsko-Biała	94	0,49	39	48	48,52	10,40
4.	bieruńsko-lędzki	16	0,44	39	42,5	44,31	8,93
5.	Bytom	46	0,44	51	46	44,30	8,67
6.	Chorzów	54	0,47	46	44,5	47,33	11,02
7.	cieszyński	98	0,50	51	50	49,65	11,74
8.	Częstochowa	226	0,46	38	45	46,32	10,68
9.	częstochowski	7	0,37	20	42	37,29	9,39
10.	Dąbrowa Górnicza	47	0,50	41	50	50,40	11,51
11.	Gliwice	74	0,49	54	48,5	49,18	12,20
12.	gliwicki	10	0,47	21	51,5	46,50	12,89
13.	Jastrzębie-Zdrój	52	0,44	39	41,5	44,42	10,66
14.	Jaworzno	43	0,46	38	43	45,53	10,81
15.	Katowice	115	0,50	45	50	50,24	12,30
16.	kłobucki	34	0,43	37	42	43,24	9,34
17.	lubliniecki	45	0,50	46	48	49,78	10,72
18.	mikołowski	36	0,51	48	48,5	50,53	10,21
19.	Mysłowice	44	0,54	47	52	53,89	12,55
20.	myszkowski	29	0,42	40	42	41,97	11,26
21.	Piekary Śląskie	11	0,45	18	45	45,09	15,09
22.	pszczyński	56	0,48	49	47	47,54	16,07
23.	raciborski	40	0,49	52	48,5	49,08	14,01
24.	Ruda Śląska	57	0,49	44	48	49,02	10,66
25.	Rybnik	67	0,47	45	46	46,96	12,48
26.	Siemianowice Śląskie	18	0,48	42	47,5	47,72	11,81
27.	Sosnowiec	67	0,51	44	50	50,60	12,53
28.	Świętochłowice	18	0,41	37	40	41,22	10,72
29.	tarnogórski	64	0,45	41	43	45,16	12,04
30.	Tychy	48	0,49	54	49	48,50	12,04
31.	wodzisławski	22	0,48	47	48	48,41	9,40
32.	Zabrze	40	0,47	42	48	47,10	12,11
33.	zawierciański	55	0,43	53	45	43,36	14,89
34.	Żory	42	0,51	39	51	51,38	11,08
35.	żywiecki	67	0,47	41	45	46,84	11,82

Pozioma linia na wykresie 3. obrazuje wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **47,72** punktu/%.

Wykres 3. Wyniki średnie z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w powiatach województwa śląskiego

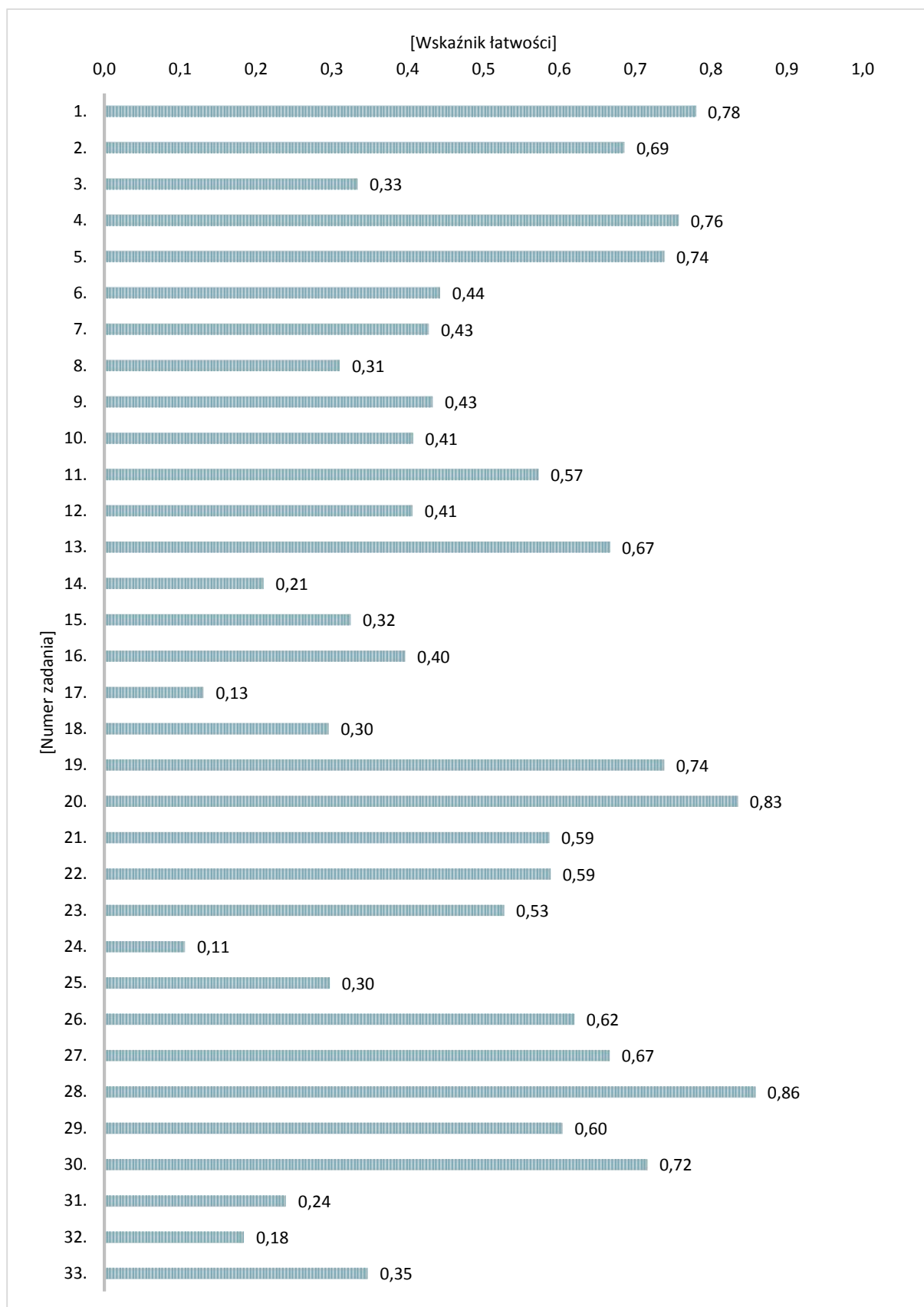
Średnie wyniki przyjęły wartości od 37,29 punktów w powiecie częstochowskim (7 zdających) do 53,89 punktu w powiecie lublinieckim. Wyniki równe lub powyżej średniej wojewódzkiej notujemy w 17 powiatach województwa.

Zamieszczone w tabelach 8. i 9. oraz na wykresie 4. dane, dotyczące łatwości zadań arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania poszczególnych umiejętności i stwierdzenie, które zadania były dla maturzystów łatwe, a które trudne, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół. Nie zamieszczono danych dotyczących łatwości zadań i standardów dla absolwenta technikum uzupełniającego.

Tabela 8. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
1.	0,78	0,80	0,68	0,73
2.	0,69	0,71	0,77	0,61
3.	0,33	0,33	0,41	0,34
4.	0,76	0,77	0,69	0,72
5.	0,74	0,74	0,74	0,72
6.	0,44	0,45	0,30	0,42
7.	0,43	0,44	0,32	0,40
8.	0,31	0,33	0,14	0,26
9.	0,43	0,43	0,42	0,45
10.	0,41	0,42	0,35	0,37
11.	0,57	0,59	0,52	0,50
12.	0,41	0,43	0,32	0,34
13.	0,67	0,68	0,64	0,63
14.	0,21	0,23	0,07	0,16
15.	0,32	0,33	0,26	0,30
16.	0,40	0,42	0,32	0,34
17.	0,13	0,14	0,03	0,09
18.	0,30	0,29	0,27	0,32
19.	0,74	0,75	0,68	0,71
20.	0,83	0,84	0,91	0,82
21.	0,59	0,59	0,56	0,57
22.	0,59	0,60	0,53	0,55

Numer zadania	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
23.	0,53	0,53	0,47	0,50
24.	0,11	0,12	0,03	0,05
25.	0,30	0,32	0,25	0,24
26.	0,62	0,63	0,42	0,60
27.	0,67	0,68	0,53	0,62
28.	0,86	0,87	0,73	0,82
29.	0,60	0,62	0,50	0,55
30.	0,72	0,72	0,75	0,70
31.	0,24	0,25	0,23	0,21
32.	0,18	0,21	0,18	0,09
33.	0,35	0,36	0,35	0,30

Wykres 4. Wskaźnik łatwości zadań zestawu standardowego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym dla ogółu zdających

W tabeli 9. poszczególne zadania zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

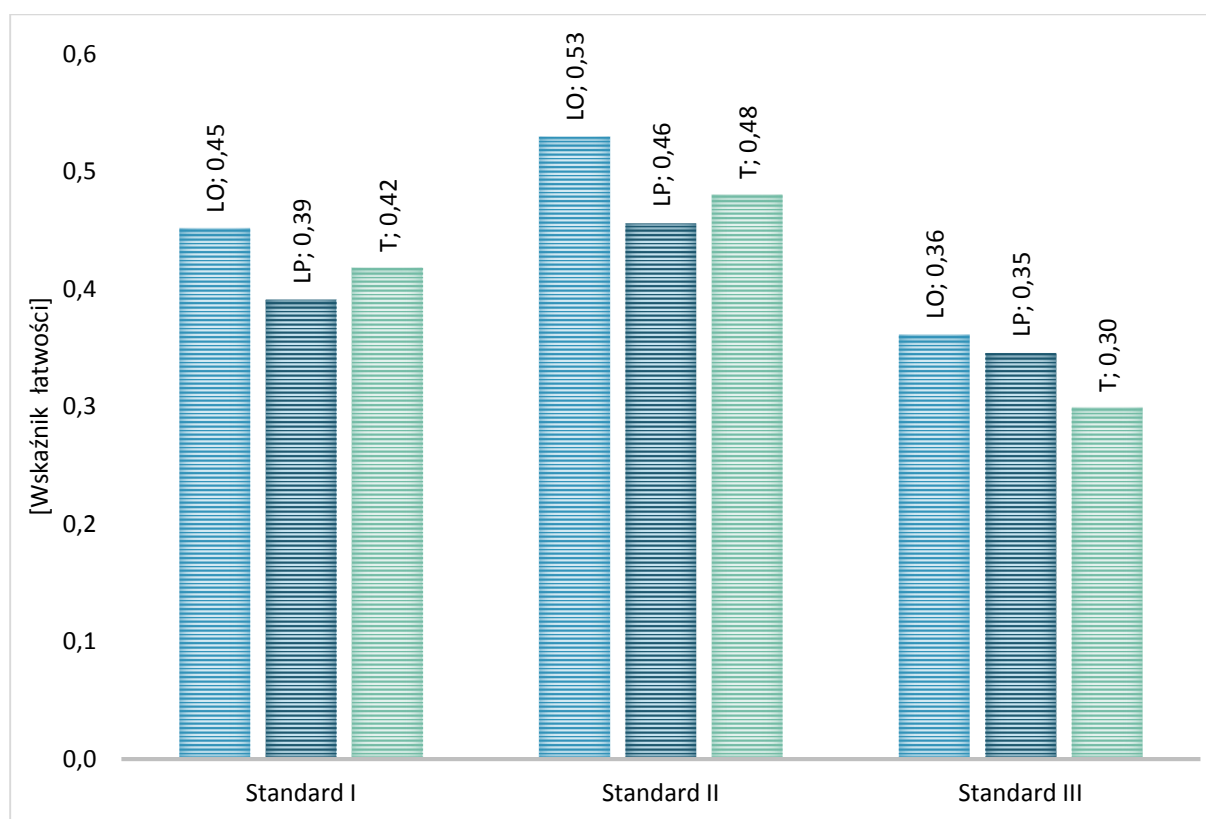
Tabela 9. Interpretacja wskaźników łatwości zadań standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
17., 24., 32.	3., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 14., 15., 16., 18., 25., 31., 33.	2., 11., 13., 21., 22., 23., 26., 27., 29.	1., 4., 5., 19., 20., 28., 30.	
liceum ogólnokształcące				
17., 24.	3., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 14., 15., 16., 18., 25., 31., 32., 33.	11., 13., 21., 22., 23., 26., 27., 29.	1., 2., 4., 5., 19., 20., 28., 30.	
liceum profilowane				
8., 14., 17., 24., 32.	3., 6., 7., 9., 10., 12., 15., 16., 18., 23., 25., 26., 31., 33.	1., 4., 11., 13., 19., 21., 22., 27., 29.	2., 5., 28., 30.	20.
technikum				
14., 17., 24., 32.	3., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 15., 16., 18., 25., 31., 33.	2., 11., 13., 21., 22., 23., 26., 27., 29.	1., 4., 5., 19., 20., 28., 30.	

Najłatwiejszym zadaniem zestawu było zadanie 28., które sprawiło najwięcej trudności absolwentom liceów profilowanych. Z najtrudniejszym zadaniem (24.) najlepiej poradzili sobie absolwenci liceów ogólnokształcących.

Tabela 10. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły		
		liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum
Standard I	0,44	0,45	0,39	0,42
Standard II	0,52	0,53	0,46	0,48
Standard III	0,35	0,36	0,35	0,30

Wykres 5. Wskaźnik łatwości standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym w typach szkół

Rozwiązanie zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności ze standardów I i III było *trudne* dla ogółu zdających, a standardu II – *umiarkowanie trudne*.

4. POZIOM ROZSZERZONY

4.1. Informacje o zdających

Egzamin na poziomie rozszerzonym wybrało **1219** maturzystów zdających egzamin po raz pierwszy w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie śląskim.

Tabela 11. Piszący arkusz standardowy z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w typach szkół

Zdający	Liceum ogólnokształcące	Liceum profilowane	Technikum
Kobiety	732	0	14
Mężczyźni	452	1	20
Ogółem	1 184	1	34

4.2. Wyniki egzaminu

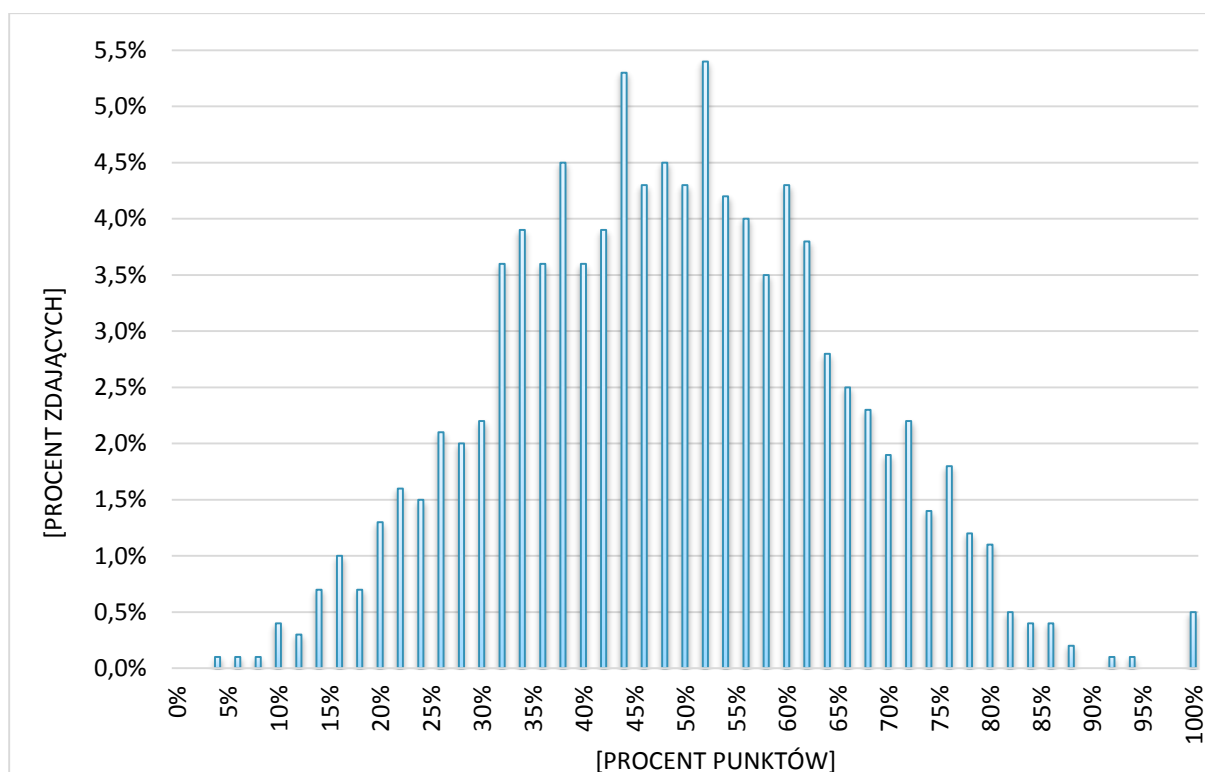
Zestawienie w tabeli 12. pozwala porównać uzyskane wyniki z osiągnięciami wszystkich zdających egzamin maturalny w kraju (zgodnie ze skalą staninową) w tegorocznej sesji egzaminacyjnej. Z karty wyników można odczytać, w której klasie (staninie) znajduje się wynik danego maturzysty oraz jaki procent zdających uzyskał taki sam wynik lub wyniki wyższe/nizsze.

Tabela 12. Karta wyników na skali staninowej egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Klasa (stanin)	Teoretyczny procent zdających	Nazwa klasy	Wyniki na świadectwie wyznaczone dla kraju	Rzeczywisty procent zdających w województwie śląskim
1	4	najniższa	0-14	1,72
2	7	bardzo niska	15-22	4,59
3	12	niska	23-30	7,71
4	17	poniżej średniej	31-38	15,59
5	20	średnia	39-48	21,58
6	17	powyżej średniej	49-58	21,41
7	12	wysoka	59-66	13,29
8	7	bardzo wysoka	67-76	9,60
9	4	najwyższa	77-100	4,51

W staninach od 5. do 8. rzeczywisty procent zdających jest wyższy, co wskazuje, że większy niż zakładano odsetek zdających osiągnął wyniki od średnich do bardzo wysokich.

Mniejszy niż zakładany teoretycznie procent zdających osiągnął wyniki w staninach od 1. do 4., czyli wyniki od najniższych do poniżej średniej. Zbliżony do teoretycznego odsetek maturzystów uzyskał wyniki najwyższe.

Wykres 6. Rozkład wyników zdających egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Tabela 13. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Wskaźniki	Wartość		Uzyskało	
	w procentach	w punktach	liczba	procent
Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	52	26	66	5,41
Wynik środkowy (mediana – Me)*	48	24	650	53,32
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	48,68	24,34		
Odchylenie standardowe	16,62	8,31		
Wynik najwyższy	100	50	6	0,49
Wynik najniższy	4	2	1	0,08

*Uzyskało 22 punkty lub więcej.

Liczba punktów możliwych do uzyskania to 50. **Wskaźnik łatwości** zestawu zadań na poziomie rozszerzonym wyniósł **0,49**, co oznacza, że egzamin był *trudny*. Wartości średniej i mediana są zbliżone, ale niewielka różnica spowodowała, że wyniki powyżej średniej osiągnął mniejszy odsetek maturzystów – 48,90% zdających.

Tabela 14. Podstawowe wskaźniki statystyczne wyników egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Wskaźniki	Typ szkoły					
	liceum ogólnokształcące		liceum profilowane		technikum	
Liczba zdających	1184		1		34	
Wskaźnik łatwości zestawu	0,49		0,32		0,35	
Wartość w:	%	pkt	%	pkt	%	pkt
Wynik najczęstszy	52	26	32	16	38	19
Wynik środkowy	48	24	32	16	37	18,5
Wynik średni	49,10	24,55	32,00	16,00	34,58	17,29
Odchylenie standardowe	16,56	8,28	-	-	12,62	6,31
Wynik najwyższy	100	50	32	16	56	28
Wynik najniższy	4	2	32	16	12	6

Dla absolwentów wszystkich typów szkół egzamin z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym okazał się *trudny*.

Wartości odchylenia standardowego wskazują na największe zróżnicowanie wyników w liceum ogólnokształcącym. Wynik maksymalny osiągnęli wyłącznie abiturienti tego typu szkoły, ale i wynik najniższy na egzaminie otrzymał absolwent tej szkoły.

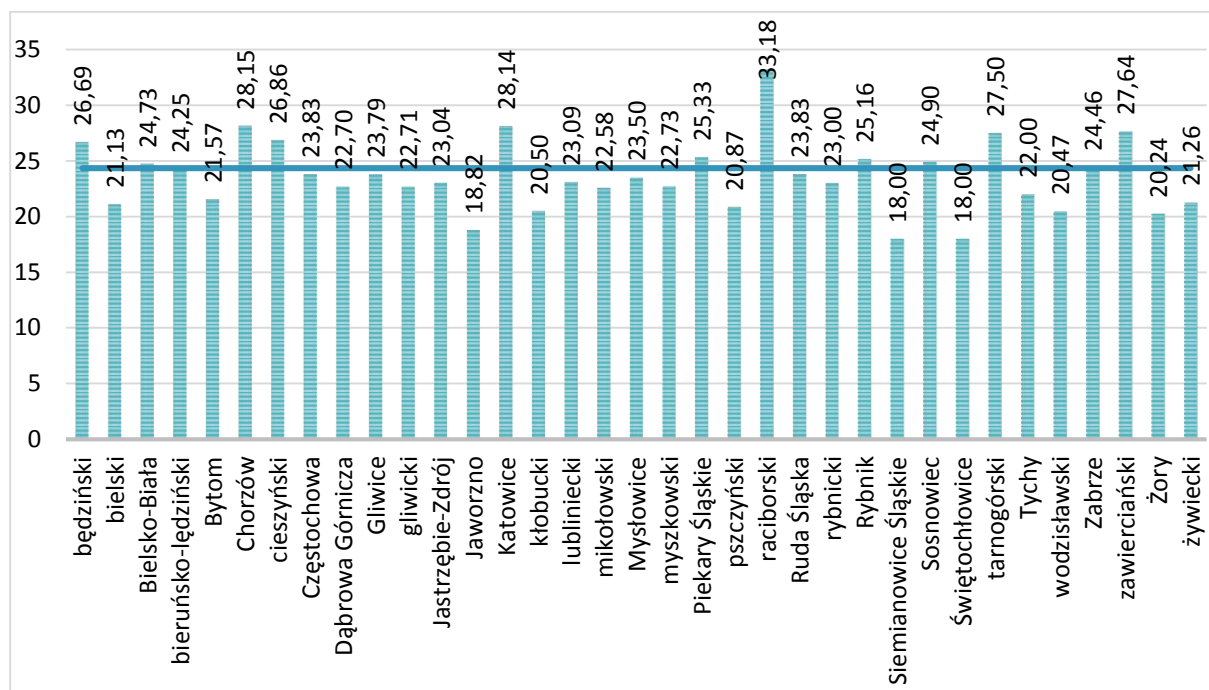
Tabela 15. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w punktach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	29	0,53	31	27	26,69	6,10
2.	bielski	8	0,42	7	22,5	21,13	10,37
3.	Bielsko-Biała	73	0,49	22	24	24,73	8,46
4.	bieruńsko-lędziński	8	0,49	13	24	24,25	9,00
5.	Bytom	23	0,43	21	21	21,57	7,05
6.	Chorzów	26	0,56	30	30	28,15	6,10
7.	cieszyński	36	0,54	25	26,5	26,86	7,64
8.	Częstochowa	281	0,48	26	24	23,83	8,35
9.	Dąbrowa Górnicza	47	0,45	26	24	22,70	7,59
10.	Gliwice	48	0,48	17	23	23,79	6,40
11.	gliwicki	7	0,45	14	19	22,71	8,60
12.	Jastrzębie-Zdrój	24	0,46	18	20	23,04	7,29
13.	Jaworzno	22	0,38	8	20	18,82	9,37
14.	Katowice	139	0,56	30	28	28,14	7,85
15.	kłobucki	6	0,41	10	19,5	20,50	7,12
16.	lubliniecki	23	0,46	7	24	23,09	8,70
17.	mikołowski	19	0,45	25	24	22,58	7,55
18.	Mysłowice	2	0,47	-	23,5	23,50	10,61
19.	myszkowski	22	0,45	13	25	22,73	7,38
20.	Piekary Śląskie	6	0,51	35	25,5	25,33	9,44
21.	pszczyński	23	0,42	11	22	20,87	9,16
22.	raciborski	11	0,66	27	32	33,18	9,27
23.	Ruda Śląska	6	0,48	14	22,5	23,83	9,58
24.	rybnicki	1	0,46	23	23	23,00	-
25.	Rybnik	58	0,50	22	24	25,16	7,77
26.	Siemianowice Śląskie	2	0,36	-	18	18,00	2,83
27.	Sosnowiec	59	0,50	24	27	24,90	8,53
28.	Świętochłowice	1	0,36	18	18	18,00	-
29.	tarnogórski	20	0,55	31	30,5	27,50	11,16
30.	Tychy	64	0,44	22	22	22,00	6,66
31.	wodzisławski	32	0,41	17	19,5	20,47	8,31
32.	Zabrze	28	0,49	19	22,5	24,46	7,10
33.	zawierciański	25	0,55	20	26	27,64	10,71
34.	Żory	17	0,40	26	20	20,24	7,13
35.	żywiecki	23	0,43	11	19	21,26	7,93

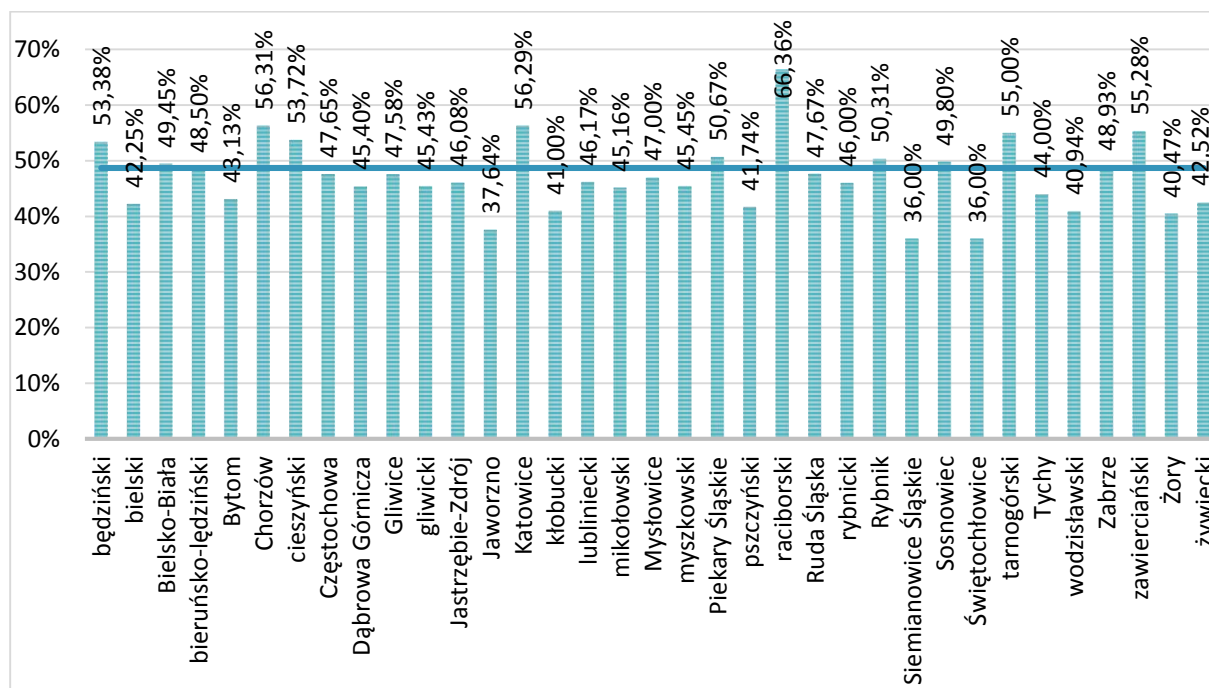
Tabela 16. Wyniki egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego (dane statystyczne w procentach)

Lp.	Powiat	Liczba zdających	Wskaźnik łatwości zestawu zadań	Wynik najczęstszy (modalna – Mo)	Wynik środkowy (mediana – Me)	Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	Odchylenie standardowe
1.	będziński	29	0,53	62	54	53,38	12,19
2.	bielski	8	0,42	14	45	42,25	20,74
3.	Bielsko-Biała	73	0,49	44	48	49,45	16,93
4.	bieruńsko-lędzki	8	0,49	26	48	48,50	18,01
5.	Bytom	23	0,43	42	42	43,13	14,10
6.	Chorzów	26	0,56	60	60	56,31	12,19
7.	cieszyński	36	0,54	50	53	53,72	15,29
8.	Częstochowa	281	0,48	52	48	47,65	16,70
9.	Dąbrowa Górnicza	47	0,45	52	48	45,40	15,17
10.	Gliwice	48	0,48	34	46	47,58	12,80
11.	gliwicki	7	0,45	28	38	45,43	17,19
12.	Jastrzębie-Zdrój	24	0,46	36	40	46,08	14,58
13.	Jaworzno	22	0,38	16	40	37,64	18,74
14.	Katowice	139	0,56	60	56	56,29	15,70
15.	kłobucki	6	0,41	20	39	41,00	14,24
16.	lubliniecki	23	0,46	14	48	46,17	17,40
17.	mikołowski	19	0,45	50	48	45,16	15,10
18.	Mysłowice	2	0,47	-	47	47,00	21,21
19.	myszkowski	22	0,45	26	50	45,45	14,76
20.	Piekary Śląskie	6	0,51	70	51	50,67	18,88
21.	pszczyński	23	0,42	22	44	41,74	18,32
22.	raciborski	11	0,66	54	64	66,36	18,54
23.	Ruda Śląska	6	0,48	28	45	47,67	19,16
24.	rybnicki	1	0,46	46	46	46,00	-
25.	Rybnik	58	0,50	44	48	50,31	15,53
26.	Siemianowice Śląskie	2	0,36	-	36	36,00	5,66
27.	Sosnowiec	59	0,50	48	54	49,80	17,05
28.	Świętochłowice	1	0,36	36	36	36,00	-
29.	tarnogórski	20	0,55	62	61	55,00	22,31
30.	Tychy	64	0,44	44	44	44,00	13,32
31.	wodzisławski	32	0,41	34	39	40,94	16,62
32.	Zabrze	28	0,49	38	45	48,93	14,21
33.	zawierciański	25	0,55	40	52	55,28	21,42
34.	Żory	17	0,40	52	40	40,47	14,26
35.	żywiecki	23	0,43	22	38	42,52	15,85

Poziome linie na wykresach 7. i 8. obrazują wartość wyniku średniego dla województwa śląskiego, która wyniosła **24,34 punktu (48,68%)**.

Wykres 7. Wyniki średnie w punktach egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego

Wykres 8. Wyniki średnie w procentach egzaminu z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w powiatach województwa śląskiego

Średnie wyniki przyjęły wartości od 18 punktów w Siemianowicach Śląskich (2 zdających) i Świętochłowicach (tylko jeden zdający) do 33,18 punktu w powiecie raciborskim. Wyniki powyżej średniej wojewódzkiej uzyskano w 12 powiatach województwa.

Zamieszczone w tabelach 17. i 18. oraz na wykresie 9. dane, dotyczące łatwości zadań i czynności arkusza standardowego, pozwalają na ocenę poziomu opanowania umiejętności i stwierdzenie, które zadania/czynności były dla maturzystów łatwe, a które trudne, a także porównanie wartości wskaźników łatwości w różnych typach szkół. Nie zamieszczono danych dotyczących łatwości zadań, czynności i standardów dla absolwenta liceum profilowanego.

Tabela 17. Wskaźniki łatwości poszczególnych zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
1.	0,67	0,68	0,38
2.	0,32	0,32	0,09
3.	0,88	0,88	0,71
4.	0,90	0,90	0,91
5A	0,50	0,51	0,18
5B	0,74	0,75	0,29
5.	0,62	0,63	0,24
6.	0,74	0,74	0,41
7.	0,55	0,56	0,19
8.	0,69	0,70	0,44
9.	0,43	0,44	0,29
10.	0,40	0,40	0,32
11.	0,61	0,61	0,46
12.	0,79	0,78	0,79
13.	0,70	0,70	0,54
14.	0,57	0,58	0,47
15.	0,26	0,26	0,12

Numer zadania/ czynności	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
16.	0,30	0,31	0,12
17.	0,24	0,24	0,06
18.	0,55	0,55	0,35
19A	0,22	0,22	0,09
19B	0,73	0,73	0,65
19.	0,47	0,48	0,37
20.	0,59	0,59	0,62
21.	0,79	0,79	0,53
22.	0,37	0,37	0,40
23.	0,71	0,72	0,50
24.	0,73	0,73	0,71
25.1	0,32	0,33	0,23
25.2	0,40	0,41	0,09
25.3	0,97	0,97	0,94
25.	0,36	0,36	0,25

Wykres 9. Wskaźnik łatwości zadań i czynności zestawu standardowego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym dla ogółu zdających

W tabeli 18. poszczególne zadania i czynności zostały zgrupowane według wartości wskaźnika łatwości. Pozwala to na interpretację danego wskaźnika, czyli wnioskowanie o poziomie opanowania przez absolwentów danego typu szkoły poszczególnych umiejętności i wiadomości sprawdzanych w zadaniach zestawu egzaminacyjnego.

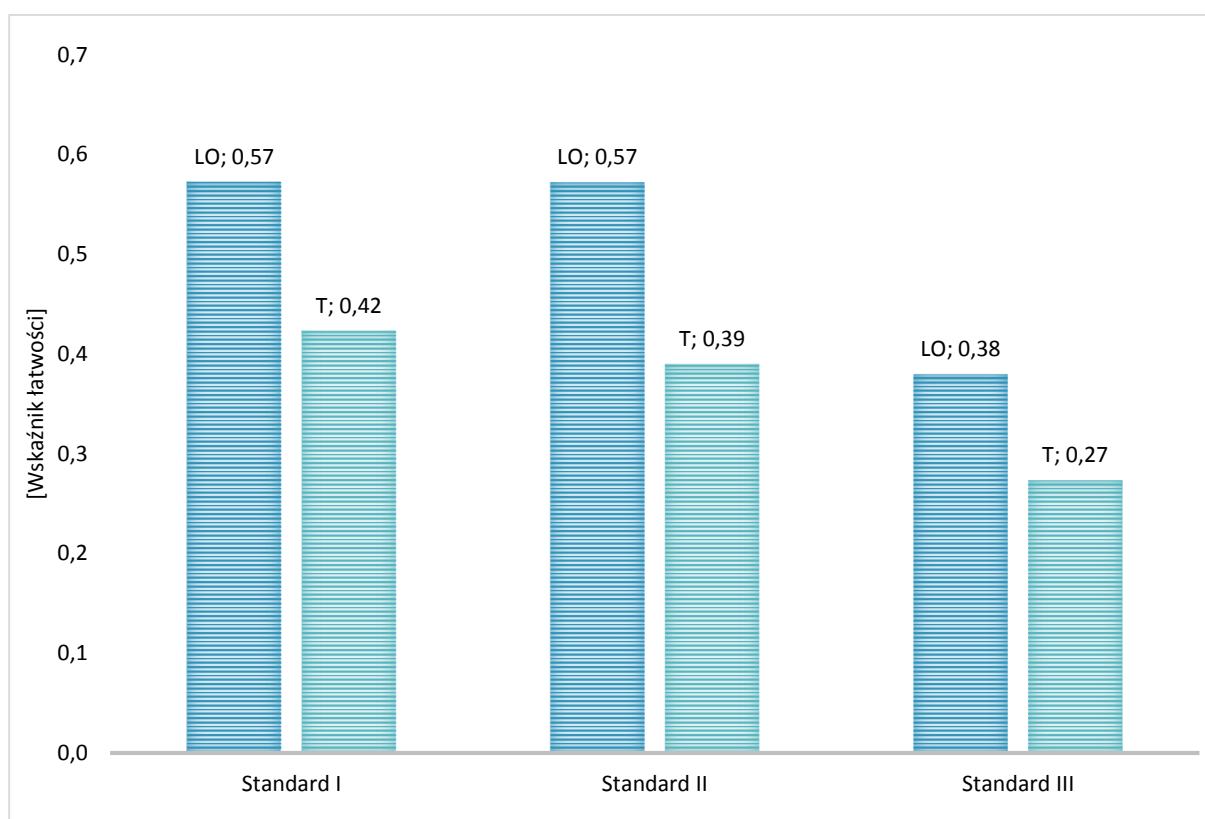
Tabela 18. Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności standardowego zestawu egzaminacyjnego z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym

Interpretacja wskaźników łatwości zadań i czynności				
0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>
ogółem				
	2., 9., 10., 15., 16., 17., 19A, 19., 22., 25.1, 25.2, 25.	1., 5A, 5., 7., 8., 11., 14., 18., 20.	3., 5B, 6., 12., 13., 19B, 21., 23., 24.	4., 25.3
liceum ogólnokształcące				
	2., 9., 10., 15., 16., 17., 19A, 19., 22., 25.1, 25.2, 25.	1., 5A, 5., 7., 11., 14., 18., 20.	3., 5B, 6., 8., 12., 13., 19B, 21., 23., 24.	4., 25.3
technikum				
2., 5A, 7., 15., 16., 17., 19A, 25.2	1., 5B, 5., 6., 8., 9., 10., 11., 14., 18., 19., 22., 25.1, 25.	13., 19B, 20., 21., 23.	3., 12., 24.	4., 25.3

Najłatwiejszym zadaniem dla zdających było zadanie 4. – *bardzo łatwe* dla wszystkich zdających. Najtrudniejsze zadanie (15.) najwięcej problemów sprawiło absolwentom technikum.

Tabela 19. Wskaźniki łatwości poszczególnych standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym z podziałem na typ szkoły

Standard	Wskaźnik łatwości dla ogółu	Wskaźnik łatwości według typu szkoły	
		liceum ogólnokształcące	technikum
Standard I	0,57	0,57	0,42
Standard II	0,57	0,57	0,39
Standard III	0,38	0,38	0,27

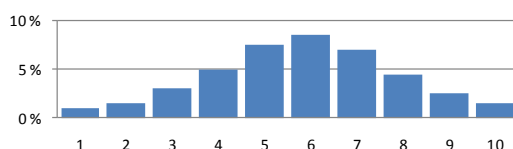
Wykres 10. Wskaźnik łatwości standardów z wiedzy o społeczeństwie na poziomie rozszerzonym w typach szkół

Standardy I i II były *umiarkowanie trudne* dla maturzystów, natomiast standard III był *trudny*.

SŁOWNIK TERMINÓW

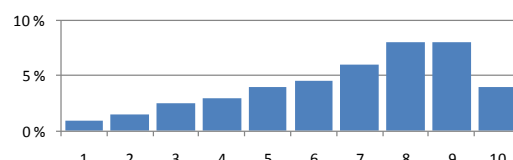
Fracja opuszczeń	—	stosunek liczby uczniów, którzy opuścili zadanie (pozostawili je bez odpowiedzi) przez liczbę wszystkich uczniów rozwiązujących dany zestaw zadań.
Mediana (Me)	—	wynik środkowy wybrany z wyników uporządkowanych rosnąco, dzieli zdających na dwie równe grupy.
Modalna (Mo)	—	najczęściej powtarzająca się wartość.
Odchylenie standardowe	—	miara rozrzutu wyniku w stosunku do średniej – mierzona w punktach. Wysoka wartość informuje o bardzo zróżnicowanym poziomie zdających.
Rozkład zbiorowości ze względu na zmienną	—	przyporządkowanie wartościom zmiennej liczebności bądź częstości ich występowania w badanej zbiorowości. Rozkład wyników egzaminu to przedstawienie surowych wyników danej populacji zdających na wykresie kolumnowym, gdzie na osi poziomej umieszcza się wynik (w punktach lub procentach), a na osi pionowej – procent (lub liczbę) osób, które uzyskały dany wynik.

Rozkład normalny

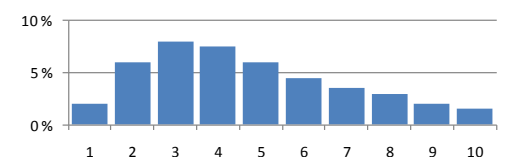
To wykres symetryczny – wartości średniej, mediany i dominanty pokrywają się. Rozkład normalny lub zbliżony do normalnego może oznaczać, że w zestawie znalazły się zadania rozwiązywane przez zdających o zróżnicowanym stopniu wiedzy i umiejętności.

Rozkład lewoskośny

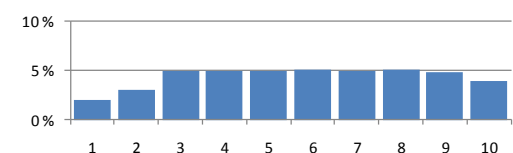
Wykres jest przesunięty w prawo, w kierunku wyników wysokich. Rozkład ujemnie skośny może oznaczać, że zestaw zadań był łatwy, zdający osiągalni wyniki wysokie. Wartość dominanty jest większa od średniej.

Rozkład prawoskośny

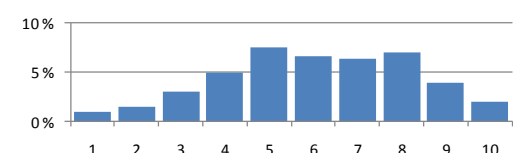
Wykres jest przesunięty w lewo, w kierunku wyników niskich. Rozkład dodatnio skośny może oznaczać, że zestaw zadań był trudny, zdający osiągalni wyniki niskie. Wartość dominanty jest mniejsza od średniej.

Rozkład spłaszczony

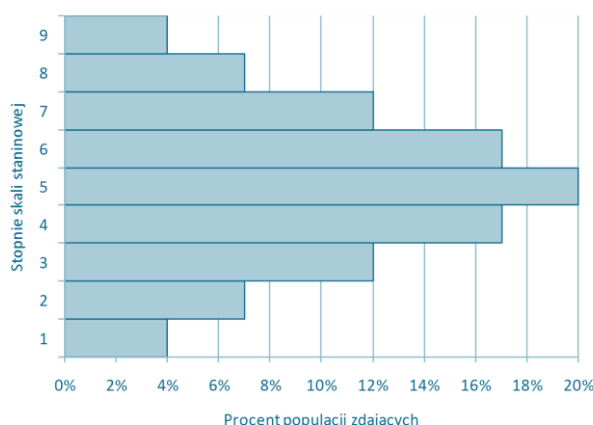
Może oznaczać, że zestaw zadań był umiarkowanie trudny i dobrze różnicujący (duże odchylenie standardowe).

Rozkład dwumodalny

Wykres ma dwie wartości modalne (istnieją dwie tak samo liczne grupy uczniów o różnych poziomach osiągnięć), co może wynikać z obecności w zestawie zadania (zadań) silnie różnicujących grupę zdających.

- Skala staninowa** — otrzymuje się ją poprzez dokonanie podziału uporządkowanych rosnąco surowych wyników na dziewięć ponumerowanych przedziałów. Pierwszy przedział to 4% populacji zdających z wynikiem **najniższym**, drugi – 7% zdających z wynikiem **bardzo niskim**, trzeci – 12% z wynikiem **niskim**, czwarty – 17% z wynikiem **niżej średnim**, piąty – 20% zdających z wynikiem **średnim**, szósty – 17% z wynikiem **wyżej średnim**, siódmy – 12% z wynikiem **wysokim**, ósmy – 7% z wynikiem **bardzo wysokim**, dziewiąty – 4% z wynikiem **najwyższym**. W tak skonstruowanej skali wynik średni dla populacji piszących znajduje się w 5. staninie. Pozycja wyniku na skali staninowej zależy od tego, jak napisali dany egzamin wszyscy przystępujący do niego absolwenci. Zastosowanie powyższej skali pozwala w dłuższym przedziale czasowym (np. kilku lat) porównywać wyniki maturzystów i szkół, niezależnie od trudności zestawu egzaminacyjnego.

Stopień skali staninowej	Nazwa stanina
9	najwyższy
8	bardzo wysoki
7	wysoki
6	wyżej średniego
5	średni
4	niżej średniego
3	niski
2	bardzo niski
1	najniższy

- Średnia arytmetyczna (M)** — suma wszystkich uzyskanych wyników podzielona przez ich liczbę.

- Wskaźnik łatwości zestawu zadań** — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie zadań przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania. To liczba z przedziału 0–1. Przedstawiana jest także w postaci procentowej, np. wskaźnik łatwości 0,75 można interpretować: „zdający uzyskali 75% punktów możliwych do zdobycia”.

- Wskaźnik łatwości zadania (p)** — stosunek liczby punktów uzyskanych za rozwiązanie danego zadania przez wszystkich piszących dany egzamin do maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania za to zadanie.

Wartość wskaźnika	0–0,19	0,20–0,49	0,50–0,69	0,70–0,89	0,90–1
Interpretacja	<i>bardzo trudne</i>	<i>trudne</i>	<i>umiarkowanie trudne</i>	<i>łatwe</i>	<i>bardzo łatwe</i>

- Zdawalność egzaminu** — procent maturzystów, którzy zdobyli co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub pisemnej.

- Zdawalność egzaminu maturalnego** — procent maturzystów, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości, czyli spełnili warunek: w części ustnej i części pisemnej z każdego przedmiotu obowiązkowego otrzymali co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z danego przedmiotu.